

Straż Polska

Dziennik polityczny i społeczny.

Redakcja i administracja ul. Przejazd № 8, skrzynka pocztowa 54.

CENY PRZEMUMERATY:

W Łódź z adresowaniem do domu miesięcznie msk. 4.80
kwartalnie 13.50

Cena pojedynczego numeru 20 fenigów.

Administracja otwarta od godz. 7 rano do 7 wieczór; w niedziele i święta od 7 do 10 rano. Reakcja czynna od godz. 5 do 10 wiecz. codziennie. Redaktor przyjmie od 4 do 6 wiecz.

OGŁOSZENIA: Nadesłane przed taktem i w tekście wiersz 1.75 fen. Nekrologja — 1 msk. Reklamy — 80 fen. Zwyczajne (5 szpalt) — 60 fen. Drobne ogłoszenia po 10 fen za wyraz. Każde ogłoszenie najmniej 50 fen.

Teatr Polski

Wtorek, 21 stycznia Występ W. Biegańskiego

„Don Juan“

Po raz 4-tyl Dramat w 3 aktach T. Rittnera.

Sroda, 22 stycznia

„Alzacja“

Sztuka w 3 aktach G. Leroux i L. Camille'a.

Czwartek, 23 stycznia Występ Wiktora Biegańskiego

„ŻYWY TRUP“

Premjeral Dramat w 6 a tach (12 obrazach) L. hr. Tolstoja.

Komisja Likwidacyjna

b. „Godziny Polski“

wzywa wszystkich dłużników i wierzycieli „Godziny Polski“ do zgłoszenia swych pretensji i wykazu należności do dnia 28 stycznia 1919 roku do Wydziału Prasowego, Pasaż-Majera 10, w godzinach biurowych.

Komisja Likwidacyjna

b. „Godziny Polski.“

Wiec przedwyborczy

Polskiego Klubu Mieszczańskiego,

odbydzie się w środę dn. 22 stycznia r. b., o godz. 12 w południe

na Białych, w sali teatru, przy ul. Aleksandrowskiej 37, po naboceniu w kościele Najsw. Marii Panny.

Cechy ze sztandarami zbiorą się w sali Resursy Rzemieślniczej o godz. 9 i pół rano, skąd pochodem wyruszą do kościoła. Członkowie Klubu Mieszczańskiego i sympatycy proszeni są o wzięcie udziału w pochodzie.

Bilety w cenie 30 fen. do nabycia w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 48, oraz w dzieł wiecu przy wejściu.

Teatr „Korykatery“ w sali teatr. „Suvoy“

Od dnia 25 stycz. 1919 r.

występy zespołu artyst. teatr. Warszawskich

Operetka, Komedia, Dramat.

Kierownik art. Konrad Wojciechowski, artysta teatru Polskiego w Warszawie.

Łódź 21 stycznia 1919 r.

Z utworzeniem rządu Paderewskiego zmieniło się odzyskanie polski. Państwo polskie uważa się za sprzymierzeńca koalicji i wspólnie z nią musi podjąć walkę przeciwko barbarzyńskim hordom bolszewickim Rosji, jak i przeciwko przymierzonym z Rosją Niemcom.

Walka będzie trudna, ale Polska cała musi zdać sobie z tego sprawę, że od wyniku tej wojny będzie zależała nasza potęga i nasze znaczenie w układzie sił międzynarodowych.

Rząd Paderewskiego zajmie się organizacją naszej akcji wojennej.

Rząd ten jednak nie mógłby przeprowadzić swojego programu, jeżeliby naród nie poparł czynnie jego poczynań. Naród cały musi zrozumieć, że działając o jego byt, o jego niepodległość, o jego rozwój.

Musi się w narodzie utrwalić to przekonanie, że wszyscy zdolni muszą stanąć

pod broń, a inni złożyć swój majątek i swoją pracę dla dobra Polski, dla dobra państwa polskiego.

Zorganizowana i uświadomiona część społeczeństwa wypowiedziała się wyraźnie w tej sprawie w deklaracji stronnictw, obradujących w Warszawie w dniach 16 i 17 stycznia 1919. Poza stronnictwami znajduje się jednak olbrzymia większość narodu i tę trzeba do akcji tej wciągnąć, rozpalic wśród niej gorące przekonanie o tem, że rozgrywa się walka o losy Polski i ludu.

Nasz lud jest na ogół patriotycznie usposobiony, ale bierny i trzeba go dopiero z tej bierności wyrwać.

Tutaj musi społeczeństwo wspomagać czynniki rządzące.

Propaganda za udziałem ludu w wojnie przeciwko najeźdźcom zapewne zostanie ujęta w jakieś formy organizacyjne. Dobrzeby było, aby rząd przy ministerjum wojny lub spraw wewnętrznych zorganizował komisję propagandy na rzecz obrony narodowej. W skład komisji tej powinni wejść najlepsi organizatorzy i mówcy i powołać do życia swoje filje, rozsiadane po całym kraju. W ten sposób akcja dotychczas rozstrzelona zostałaby ujęta w formy stałej organizacji, a przez to nabrałaby większej mocy i dalałaby o wiele większe rezultaty, niż dotychczas.

Jesteśmy zwolennikami organizacji armji drogą poboru, ale potrzeby tej armji, jej zadania muszą być ludowi znane, dlatego we wszystkich kątach kraju powinno się zacząć akcję propagandy zorganizowanej o potrzebie obrony granic.

Opracowaniem szczegółów programu tej akcji powinna się zająć projektowana przez nas komisja.

Niech się obudzi w narodzie duch naszych dawnych rycerzy kresowych, a niech bohaterstwo dzieci lwowskich świeci nam przykładem.

Śmierć bohaterska Żółkiewskiego pod Cecorą w r. 1620 powołała pod broń całe polskie ruszenie ówczesnej Polski i sprowadziła zwycięstwo pod Chocimem. Niech obrona Lwowa, upadek Wina, płonące kresy wschodnio-południowe i zachodnie Rzeczypospolitej obnoszą w narodzie ducha zaciętej walki z tymi, którzy czczą na całość ojczyzny naszej.

Polska w niebezpieczeństwie. Naród cały musi przemienić się w jedną armję, a kraj cały w jeden wojskowy obóz.

Inauguracja Konferencji pokojowej.

Paryż. Agencja Havasa 20 stycznia: W sobotę już o godz. 2 po południu zebrały się wielkie tłumy publiczności przed ministerstwem spraw zagranicznych. Dwie kompanje wojska ustawiły się przed pałacem. O godz. 2-ej min. 20 zaczęły się przybywać delegacje pokojowe i udawały do sali obrad. Wilson przybył o godz. 2 minut. 25. Wojsko oddało mu honory.

Poincare przybył o godz. 3 i pół i został także oficjalnie powitany.

O godz. 3 i pół wszedł Poincare do sali i zajął główne miejsce przy stole, mającym kształt podkowy. Główne miejsce zajęli także 3 delegaci amerykańscy, orsz Wilson. Po prawej ręce Poincarego zasiadł Lloyd George i delegaci angielscy, po lewej reszta delegatów pokojowych, których jest razem 72.

Poincare wygłosił mowę głosem silnym i jasnym. Obecni na sali wstali podczas mowy z miejsc i ze skupieniem jej słuchali. Gdy Poincare skończył mówić, delegaci usiedli, tomazc powtórzyl mowę Poincarego w języku angielskim.

Miejsce prezydjalne zajął Clemenceau i zawiadomił, że na porządku dziennym znajduje się wybór stałego przewodniczącego. Wilson zaproponował wybranie Clemenceau, poparli ten wniosek Lloyd George i Sonino. Wniosek przyjęto jednomyślnie, potem przyjęto wniosek, że dla każdego z 5 wielkich mocarstw wyznacza się jedno miejsce wice-prezydenta. Na generalnego sekretarza wyznaczono sekretarza Tusasta. Każde mocarstwo będzie miało jednego sekretarza.

Następnie uchwalono wybrać komitet redakcyjny z posród przedstawicieli mocarstw koalicji.

Clemenceau podziękował za wybór i rzekł:

Chcemy uniknąć powtórzenia się katastrofy, która świat splamiła krwią. Nie mamy teraz decydować o pokoju obszarów, lecz o pokoju narodów. Starajmy się ten program szybko i dobrze urzeczy-

wistnić. Dalej oświadcza Clemenceau, że w sprawie odpowiedzialności za winę osiągnął zdania wybitnych prawników i każdy delegat otrzyma egzemplarz ich sprawozdania, dalej zapowiedział także sprawozdanie o odpowiedzialności, jaka wynika podczas wojny, oraz sprawozdanie o międzynarodowym ustawodawstwie co do organizacji, o czym każde państwo przedłoży memoriał.

Sprawa wspólnoty narodów znajduje się na czelu porządku dziennego następnego posiedzenia.

Ponieważ nikt z delegatów nie żądał głosu, Clemenceau zamknął posiedzenie.

Mowa Poincarégo na konferencji pokojowej.

Paryż, 20./1. (PAT.) W sobotę po poł. prezydent Poincare otworzył posiedzenie konferencji pokojowej przemówieniem, w którym między innymi powiedział:

Moi Panowie! Francja wita Was. Francja poniosła te olbrzymie ofiary, nie mając najmniejszej winy w tym kataklizmie, które wywołał przewrót w świecie.

W chwili, kiedy doświadczenia i okropności się kończą, mogą wszystkie mocarstwa, które są tu reprezentowane i mają prawo, powiedzieć, że nie wzięli żadnego udziału w tej zbrodni, z której wynikiły nieporównane nieszczęścia.

Jesteście, panowie, powołani do tego, aby przywrócić spokój i sprawiedliwość. Ponieważ żaden z narodów, które tu panowie reprezentujecie, nie miał udziału w niesprawiedliwości, może ludzkości obdarzyć Was zaufaniem. Postępowanie i zamiary nieprzyjaciela są dziś jasno stwierdzone. W nadziei zdobycia hegemonii w Europie, a potem hegemonii nad całym światem, mocarstwa centralne uknowy wstrętny plan aby po trupie Serbji utworzyć sobie drogę na wschód, wypierając się najuroczystszych zobowiązań, po trupie Belgji utworzyć sobie drogę do serca Francji. Wtedy to najpierw złączone wysiłki Anglii, Francji i Rosji udarowały owa szalane zamysły i po wielu zmieanych kolejach losu zginęli od miecza ci, którzy chcieli mieczem panować. Wina muszą oni sami sobie przypisać, zgubiło ich własne zaślepienie.

Dalej mówił Poincare o decyzji, jaką powzięły Stany Zjednoczone pod przewodnictwem Wilsona: O północy do południa zdrzał Nowy Świat z oburzenia, gdy ujrzał, że stare cesarstwo rozpoczęło wojnę, nie będąc prowokowane i nie mając dostatecznych powodów i prowadziło ją dalej pożogą, rabunkiem i mordem. Wdanie się w wojnę Stanów Zjednoczonych było czymś więcej niż wydarzeniem wojennym i politycznym. — Był to wyrok mocarstwowy wydany w obliczu historii przez wielkie sumienie wojnego narodu i jego pierwszego urzędnika. Stany Zjednoczone uzbroiły swoją flotę i wystawiły wielkie wojsko, gdy szło o obronę ideałów wolności, na której coraz gwałtowniej padał cień cesarskiego orła niemieckiego. Wojska przepłynęły ocean, aby uchronić Europę od poniżenia i jarzma niewoli.

Gdy walka rozszerzyła się po całej powierzchni ziemi, do uszu naszych dochodziły skargi uciskanych narodów, wołania o pomoc, ba nawet narody te przychodziły nam z pomocą. Zmartwychwstała Polska przystąpiła nam swe wojska.

Czechostawczyzna zdobyła sobie na Syberji we Francji i włoszech niezawisłość. Jagostowanie, ormianie, azyjczycy oraz

Telegramy.

Komunikat Sztabu Generalnego.

Warszawa 20 stycznia. (PAT)

Artylerja nieprzyjacielska ostrzelała Lwów, pozatym na wszystkich frontach sytuacja bez zmiany.

Szef sztabu generalnego generał dywizji **Szeptycki**.

Delegacja podhalańska.

Warszawa, 20 stycznia (PAT).

Wczoraj przybyła tu delegacja podhalańska ze Spizu i Orawy, celem odwołania się eo rządu polskiego o obronę polskiego Podhala. Delegaci byli na posłuchaniu u Naczelnika Państwa i prezydenta Paderewskiego.

Delegacja polska w Paryżu.

Paryż, 20 stycznia (PAT)

„Temps“ donosi o przyjeździe do Paryża 4 delegatów rządu polskiego w osobach pp. Dłuskiego, Sokołnickiego, rotmistrza Wieniawy Długoszewskiego i prof. Sujkowskiego, w sprawie nawiązania stałych stosunków dyplomatycznych pomiędzy rządami koalicji a Polską, celem uznania tej ostatniej za integralną część koalicji, i dla się porozumienia z polskim komitetem w Paryżu.

Pisma notyfikacyjne.

Warszawa, 20 stycznia (PAT).

Jak się dowiadujemy, ogłoszenie tekstu pism notyfikacyjnych do państw koalicyjnych przez obecny gabinet nastąpi z chwilą, g y na te pisma notyfikacyjne nadejdzie odpowiedź.

Wyrazy uznania.

Warszawa, 20 stycznia (PAT).

Do naczelnika państwa nadeszły następujące telegramy:

Rypin. Zgromadzeni na wiecu w Rypinie w dniu dzisiejszym śladamy Ci, Naczelniku, hołd i cześć. Czekamy tej chwili, kiedy uwolnisz Naród od najezdców i złączysz wszystkie ziemie ku chwale i świetności drogiej naszej Ojczyzny.

Prezydentum.

Mogilno. Zgromadzeni na wiecu w Mogilnie, przestarym grodzie wielkopolskim, składają Naczelnikowi państwa wyrazy hołdu i podziękowania za trudy i prace podjęte osoko zjednoczenia Ojczyzny.

Rada Ludowa Mogilna.

Komisja wojskowo-strategiczna.

Warszawa, 20 stycznia (PAT).

Przy biurze prac przygotowawczych na kongres pokojowy została stworzona specjalna komisja wojskowo-strategiczna, złożona z przedstawicieli obu organów wojskowej władzy polskiej, t. j. ministerstwa spraw wojskowych i sztabu generalnego.

Słuszna zasada.

Warszawa 20 stycznia. (PAT)

Wydział prasowy ministerstwa spraw wewnętrznych rozesłał do komisarzy ludowych następujący telegram:

Pragnąc postawić organizujący się aparat polskich administracyjnych władz na możliwej wysokości zadania i usunąć nawet pozory zarzutów, że kieruje się on w urzędowaniu jakimikolwiek względami ubocznymi, ministerstwo spraw wewnętrznych postanawia: Kierowniczych stanowisk w administracji powiatowej nie mogą zajmować osoby miejscowe, posiadające w danym powiecie własność, nieruchomości ziemską względnie przedsiębiorstwo przemysłowe lub pozostające z urzędem powiatowym w stosunkach zarobkowo-handlowych. Stosowanie czasowych wyjątków, dopuszczalne ze względu na dobro służbowe w obecnym okresie przejściowym, może mieć tylko miejsce wskutek specjalnego zezwolenia ministerstwa spraw wewnętrznych.

Odznaki komisarzy.

Warszawa, 20 stycznia (PAT).

Wydział prasowy ministerstwa spraw wewnętrznych oświadcza, że do komisarzy ludowych rozesłano okólnik wedle którego rząd niema zamiaru wprowadzić uniform dla funkcjonariuszy administracyjnych. Obecnie jedyną ze względu na sygnifikację, rząd w tych czasach przejściowych godzi się na noszenie pewnych odznak zewnętrznych dla urzędników, traktując je jako zło konieczne. Odznakami temi mają być w razie koniecznej potrzeby do służby zewnętrznej szara czapka oficerska (maciejówka) ze złotą podpinką nad daszkiem, jednakoż bez metalowej róży oficerskiej. Do służby wewnętrznej ma służyć amarantowa szarfa z białymi krawędziowymi wypustkami. Na szarfe komisarza rządu ludowego ma być umieszczony orzełek biały pośrodku i litery: „Komisarz rządu ludowego“.

Górale u Piłsudskiego.

Warszawa, 20 stycznia (PAT).

Do naczelnika Państwa przybyła delegacja górali zakarpaccy w bardzo malowniczych strojach góralskich.

Przerwanie komunikacji między Berlinem a Poznaniem.

Berlin, 20 stycznia (PAT).

Ruch kolejowy w kierunku Poznania ustał. Pociągi dochodzą tylko do Zboczynia. Pociąg pośpieszny do Torunia, Królweca i Brzeźcia litewskiego zdążyła drogą okólną.

Wysłanie 3 dywizji do Polski.

Paryż, 20 stycznia (PAT).

„Jurnal de débats“ żąda, aby ostatecznie położyć kres walkom między Polakami a Niemcami. „Echo de Paris“ twierdzi, że w sprawie polskiej nie przyszło jeszcze do zupełnego porozumienia między koalicjami i wyraża z tego powodu ubolewanie. „Temps“ pisze, że program koalicji obejmuje wysłanie 2 dywizji gen. Hallera i jednej dywizji amerykańskiej do Gdańska.

Pobór przymusowy w Poznaniu.

Poznań, 20 stycznia (PAT).

Naczelna Rada Ludowa wysłała następujące rozporządzenie:

1) Powołuje się pod broń do czynnej służby wojskowej w wojsku polskiem

wszystkich Polaków, którzy urodzili się w latach 1897, 1898 i 1899. Powołani tem rozporządzeniem winni się zgłosić osobiście do urzędu wyznaczonego w publicznym obwieszczeniu przez władze polityczne;

2) Kto się nie zgłosi do urzędu w czasie wyznaczo... przez policję i kto na wezwanie nie stawi się służby karanej będzie przez sąd doraźny więzieniem do lat 5 lub grzywną do 100 tys. marek, albo więzieniem i grzywną.

Misja angielsko-francuska w Krakowie.

Kraków, 20 stycznia (PAT)

Dziś przybyła do Krakowa z polecenia marszałka Focha misja francusko-angielska, złożona z generała Barthelemy, pułk. Smitha, majora S'Etoile, majora Forathana, porucznika Dolpeche i porucznika La Marque oraz 6 żołnierzy. Wczoraj w nocy na spotkanie zbliżającej się misji wojskowej wyjechał osobnym pociągiem pułk. Wade, przedstawiciel sztabu generalnego i szef transportów wojskowych. Przybycia misji natomiast w Krakowie oczekiwali imieniem prezydenta ministrów profesor Stefan Dąbrowski, członkowie misji rządu warszawskiego która od wczoraj bawi w Krakowie, następnie członek posełstwa Kijowskiego Stanisław Wankowicz i sekretarz legacji Knoll.

Jak się dzienniki tutejsze dowiadują, celem przybycia misji francusko-angielskiej jest zbadanie na miejscu polsko-ukraińskiego terenu walki oraz obmyślenie sposobu, celem zapobieżenia rozlewowi krwi w czasie pertraktacji pokojowej.

W Krakowie na dworcu kolejowym zbrali się przedstawiciele wojskowości z dowództwa okręgu krakowskiego, gen. Gologórskim na czele, prezydentum P.K.L., prezydent miasta Fedorowicz i komisarz powiatu krakowskiego p. Biesiadecki. Na peronie stanęła kompanja honorowa 4 pułku piechoty z muzyką na czele. Plac przed dworcem zaległy tłumy publiczności i młodzieży szkolnej, uwołnionej w tym dniu od nauki, celem powitania misji.

Z chwilą przybycia pociągu na dworzec muzyka zagrała hymn: „Jeszcze Polska nie zginęła“, a kompanja honorowa sprezentowała broń. Gdy pociąg stanął i kiedy gen. Barthelemy i pułk. Smith wraz z orszakiem wysiedli z wagonu, tłum zebrały na dworcu powitał ich okrzykami: Niech żyje Francja! Niech żyje Anglja! Misja przeszła następnie przed kompanją honorową i dała się do salonu dworca. Do generała Barthelemy przemówił generał Gologórski, witając na ziemi polskiej sprzymierzeńców Polski, na co odpowiedział gen. francuski oświadczaając, że Francja miała zawsze w sercu Polskę, żyjącą jej po tylu latach niewoli, by powstała wolna, zjednoczona i niepodległa. Mowę zakończył okrzykiem po polsku: Niech żyje Polska! Zebrani odpowiedzieli okrzykami na cześć Francji i Anglii, następnie imieniem miasta Krakowa przemówił prezydent Fedorowicz, witając reprezentantów Francji i Anglii, jako prawdziwych zwolenników słonecznej, polskiej wolności, zakończył zaś okrzykiem na cześć Francji i Anglii. Z kolei przedstawili się generałowi Barthelemy i pułk.

Skarb zasobny—to w chwili obecnej cała siła Państwa Polskiego

Od tego zależy nasza przyszłość,

ład i porządek w kraju.

Ojczyzna wzywa Was!

Kupujcie Polską Pożyczkę Państwową!

Smithowi przedstawiciele komisji konicyjnej, generalicja i reszta osób.

Następnie udana się misja samochodowa do miasta. Przez całą drogę, aż do kwatery tłum wznosił okrzyki na cześć przybyłych. Misja zabawi w Krakowie 3 dni poczem uda się do Lwowa, a stamtąd do Warszawy.

Dzisiaj po południu gen. Barthelamy odbył konferencje polityczne z reprezentantami tutejszych stronnictw.

Z przyjazdu misji konicyjnej notują dotychczasowe dni między innymi szczegóły: Kiedy w salonie dworca przedstawiono gen. Barthelamy osobistości przybyły na jego powitanie, przy przedstawieniu pułk. Hallera przypomniat gen. jego brata bawiącego we Francji i dodał, że teraz, kiedy zostało dokonane politycznowewnętrzne zjednoczenie. Polski korpus generała Hallera będzie mógł niebawem powrócić do Ojczyzny i stworzyć tam związek silnej armii dla walki z rosyjskimi bolszewikami.

Z dalszej rozmowy na dworcu z przedstawicielami notuje „Czas”, że gen. Barthelamy kilkakrotnie podkreślił, że Polska jest złączona przymierzem z koalicją i otrzyma tę pomoc, jakiej potrzeba. Doświadczenie ona dąży, karabiny i amunicje, ale trzeba stworzyć warsztaty dla wyrobu pocisków. Następnie gen. zapytał o położenie w Wielkopolsce i czy już cały kraj jest zdobyty oraz zapewnił, że marszałek Foch zastrzegł w rozjemie przewoź broni i wojsk do Polski liniami niemieckimi. Podkreślił także, że Polacy muszą mieć dostęp do morza przez Gdańsk jako główny port. Przez Gdańsk może mieć Polska połączenie z zachodem, co jest polityczną koniecznością. Polacy nie mogą walczyć na 2 frontach, trzeba naprzód skończyć z Niemcami, aby potem energicznie uderzyć na bolszewików.

Odmowa socjalistów szwajcarskich.

Paryż, 20 stycznia (PAT.)

Z Berna szwajc. donoszą: szwajcarska partja socjalistyczna powiadomiła partję socjalistyczną francuską i Brauntinga, że socjalistyczna partja szwajcarska odmawia zorganizowania międzynarodowego kongresu socjalistycznego w Bernie.

Pożyczka państwowa.

Warszawa, 20 stycznia (PAT.)

Według wiadomości zasięgniętych u Ministerstwa Finansów zapisy na pożyczkę państwową od chwili zmiany gabinetu napływają z niebywałą dotąd intensywnością. Każdy dzień przynosi nowe miliony. W czwartek ogłoszone będą cyfry, stwierdzające wysokość dotychczasowych zapisów. Z prowincji nadchodzą zamówienia telegraficzne. Dary na skarb narodowy są również bardzo poważne. W urzędach pożyczek państwowych są ogonki.

Wybory do Sejmu.

Narodowy Komitet Wyborczy Stronnictw Demokratycznych nadsyła nam następującą deklarację:

Stronnictwa i grupy wyborcze połączone w Narodowym Komitecie Wyborczym, nie rezygnując ze swej samodzielności i zachowując swe programy społeczne, uznają za konieczne, w chwili wymagającej skupienia wszystkich stanów przy pracy nad odbudową Ojczyzny, zjednoczyć się na podstawie wspólnych poglądów na zadania polityki wewnętrznej i zewnętrznej, mając na celu jedynie wielkość i siłę Polski, dobrobyt klas pracujących oraz utrzymanie ładu i porządku w kraju. Dlatego uznają za konieczne:

1. Oparcie się w polityce zewnętrznej o mocarstwa koalicyjne i dążenie w sojuszu z temi państwami do odbudowania Zjednoczonej Polski z dostępem do morza, w granicach niezbędnych dla utworzenia takiej potęgi w centrum Europy, która by się mogła przeciwstawić zarówno zalewowi barbarzyńców wschodnich, jak zachłanności sąsiadów zachodnich. Granice te zakreśliły pełne chwale dzieje Narodu Polskiego.

Dla zabezpieczenia tych granic przed najazdem wrogów żądamy stworzenia silnej armji, powołanej w drodze powszechnego poboru.

2. Widząc w szerokich warstwach pracujących istotne podstawy i źródło potęgi Narodu — dążymy do wytworzenia

w Sejmie takiej większości, która dawałaby jednemu z demokratycznych i ludowych i pozwalała na przeprowadzenie w szeregu reform społecznych, zmierzających do wyrównania różnic majątkowych i zapewnienia maksimum szczęścia i dobrobytu wszystkim tej Ojczyzny Synom. Z tego założenia wychodząc, domagamy się w Sejmie będzie:

- a) ustawowego ograniczenia ilości godzin pracy do 8-9 godzin dziennie;
b) zupełnego zakazu pracy nocnej dla kobiet i niepełnoletnich;
c) zakazu pracy małoletnich w wieku szkolnym;
d) wzajemnej opieki nad pracownikami w drodze utworzenia ministerstwa opieki pracy i inspektoratów pracy z udziałem przedstawicieli robotników;
e) państwowych ubezpieczeń na starość, na wypadek kalectwa, bezrobocia, śmierci itp;

f) popierania związków zawodowych pracowników i zastępowanie ich opinii w sprawach dotyczących interesów robotnika;

g) powszechnego i przymusowego nauczania dzieci w wieku szkolnym oraz zapewnienia zdolniejszym możliwości dalszego kształcenia się kosztem państwa;

h) wprowadzenia podatków postępowych od wielkich dochodów i majątków.

3) Wychodząc z założenia, iż tylko porządek oparty na panowaniu prawa i woli większości Narodu może zapewnić potęgę Państwa Polskiego, a dobrobyt klasom pracującym — uznajemy za konieczną bezwzględną walkę z bolszewizmem i wszelkimi objawami anarchji, stojąc zaś na gruncie republikańskim i wolnościowym popierać będziemy tylko rząd cieszący się zaufaniem Sejmu i reprezentowanej w nim większości Narodu.

4) Stojąc na gruncie zupełnej tolerancji religijnej i równouprawnienia wszystkich Polaków bez różnicy wyznań — uważamy za konieczne przedstawienie się tym żywiołom obcym, któreby nie uznaly bezwzględnie charakteru polskiego Ojczyzny naszej lub też naruszały kierunek narodowy polityki Państwa Polskiego.

5) Uznając wybitne zasługi Kobiety Polki na polu oświaty, wychowania i działalności społecznej, żądamy zupełnego równouprawnienia kobiet, zarówno pod względem prawa publicznego, jak i cywilnego, oraz podejmiemy się obrony szeregu postulatów kobiecych, jak to obrony macierzyństwa walki z alkoholizmem itp.

Wysuwając te hasła i postulaty nasze, podkreślając to co nas łączy, a unikając wszystkiego co by nas dzielić mogło, idziemy do urny wyborczej z wiarą w zwycięstwo naszego programu.

Zjednoczenie Narodowe
Chrześcijańska Demokracja
Narodowa organizacja wyborcza kobiet polskich.

Bezpartyjni.
Akademicki Narodowy Komitet Wyborczy.

Łódź, d. 14 stycznia 1919 r.

Do Komitetu Zjednoczenia wyborców Niemieckich w mieście.

Po gruntownym studium moich przekonań politycznych zmuszony jestem prosić W. Panów o wykreślenie mnie z listy kandydatów Ich Zjednoczenia.

Wyrażnie zaznaczam iż choć bym nie tylko dobrym Obywatelom Polskim i jako taki w żaden sposób nie mogę się zgodzić z tendencją Zjednoczenia.

Z poważaniem O. Klitar.

W numerze 16 z dnia 17 b. m. „Strazy Polskiej” ukazała się notatka pod nagłówkiem „Wybory do Sejmu”, że delegacja Stowarzyszenia Polskich Kuponów i Przemysłowców Chrześcijańskich w Łodzi oświadczyła, iż członkowie wspomnianego Stowarzyszenia zdecydowali się głosować na listę Nr. 12 „Klubu Mieszczańskiego”.

Przeciwko podobnemu świadczeniu delegacja w imieniu Stowarzyszenia P. K. i P. Ch. my, niżej podpisani członkowie tegoż Stowarzyszenia, kategorycznie protestujemy, oświadczając, iż podobna decyzja mogłaby być uchwaloną li tylko na Ogólnym Zjeździe, co nie miało absolutnie miejsca.

Nie chcąc, aby czytelnicy byli błędnie poinformowani w tej sprawie, uprzejmie prosimy Szanownego Redaktora o łaskawe pominięcie niniejszego sprostowania w najbliższym numerze pocytnego Jego pisma.

Z należytym poważaniem K. Roszak, Fr. Pałaszewski inż., J. Frankowski, A. Hapen, K. Chądziński, M. Luba, I. Harszel, W. Madjar.

Staraniem Nar. Org. Wyb. Kobiet polskich odbyło się dnia 19 b. m. w lokalu Stow. przy ul. Piotrkowskiej 103 zebranie przedwyborcze informacyjne przy udziale około 400 osób. Przemawiali: p. Ładzina, p. Majerowicz, robotnica Biłkowska oraz delegat z Poznańskiego. Zabrane wysłuchawszy postulatów Nar. Org. Wyb. Kobiet Polskich, jednogłośnie postanowiły głosować na listę Nr. 8.

Staraniem Nar. Org. Wyb. Kobiet polskich odbyło się dnia 15 b. m. w Zgrom. w s. li „Lata” informacyjne zebranie przedwyborcze, na którym przemawiali para osób z Łodzi i Zięzra. Odczytano postulaty Nar. Org. Wyb. Kobiet, poczem zebrani postanowili głosować na listę Bezpartyjnego Nar. Komit. Wyb. Nr. 1.

Główna Komisja Wyborcza na powiaty Łódź, Łask i Brzezina — rozosiła wczoraj do rozklejenia we wszystkich miastach i wsiach wzmiarkowanych powiatów plakaty obejmujące 15 list kandydatów na posłów do Sejmu Ustawodawczego.

Nr. 1—Bezpartyjny Narodowy Komitet wyborczy; Nr. 2—Stronnictwo wódziańskie Bakalskiego; Nr. 3—Narodowego Związku robotniczego i chłopskiego komitetu wyborczego; Nr. 4—Polskiej Partji Ludowej Stolarskiego; Nr. 5—Polskiej Partji Socjalistycznej; Nr. 6—z gminy Nowosolna; Nr. 7—Żydowskiego Ludowego Komitetu Wyborczego; Nr. 8—Żydowskiej Socjalistycznej partji robotniczej „Vereingte”; Nr. 9—Naczelnego stronnictwa Ludowego; Nr. 10—Żydowskiej Rady Narodowej; Nr. 11—Żydowskich Wyborców pow. łaskiego; Nr. 12—Zrzeszenie ortodoksyj; Nr. 13—Gminy Babice; Nr. 14—Ewangelickiego Związku Ludowego i Nr. 15—Stronnictwa politycznego równouprawnienia żydów w Polsce.

Przyjazd Kapelana wojsk polskich Hallera.

Dzisiaj w nocy przybył do Łodzi ks. Iciek, kapelan wojsk polsko-amerykańskich.

Na dworcu kolejowym powitali gościa, przedstawiciele duchowieństwa tudzież delegaci obu Rad Opiekuńczych pp.: mecenas Gólkont i L. Chwałbiński.

Ks. Iciek zabawi w Łodzi dzień jeden. Zrana o godz. 9-aj odprawi mszę świętą w kościele św. Stanisława Kostki, a o godzinie 10-aj weźmie udział w posiedzeniu obu Rad Opiekuńczych a następnie zwiedzać będzie schroniska, ochrony, tanie kuchnie i t. d.

Odjazd do Krakowa nastąpi dziś wieczorem.

KRONIKA.

— Z Klubu Mieszczańskiego.

Wczoraj w Resursie Rzemieślniczej, a godz. 3 po poł., odbył się wiec przedwyborczy zorganizowany przez Polski Klub Mieszczański.

Przy udziale kilkuset osób, sagali prezes Komitetu p. P. Jasieński, poczem na przewodniczącego zaproszono p. J. Radwańskiego.

Mówo programowe wygłosił p. Szymanski, Jasieński. Pierwszy dowodził, iż należy solidaryzować się i prowadzić agitację, aby głosowano na listę Klubu Mieszczańskiego.

P. Jasieński, przedstawiając wytyczne programy, zaznaczył, iż Polski Klub Mieszczański jest stronnictwem narodowym które zajęło stanowisko bezpartyjne. Jest ono zwolennikiem tolerancji religijnej, żąda równouprawnienia dla wszystkich narodowości religij.

W końcu nadmienil, że kto jest zwolennikiem jedności w narodzie, ładu i porządku, — komu dobre braju lasy na arze, kto dąży do podporządkowania interesów klasy interesom całego narodu — ten stało w jednym szeregu w Polskim Klubie Mieszczańskim, aby wytworzyć dla nieochowanej Ojczyzny naszej lepszą przyszłość.

P. Antczakowski mówił reprezentacji rzemieślników w Sejmie.

P. Radwański zwrócił uwagę, iż stan mieszczański będzie wogóle słabo reprezentowany, dlatego też należy iść ławą do Urny wyborczej, głosując na listę Nr. 12.

Po wyczerpaniu przemówień postanowiono w imieniu klubu wystąpić do Paderewskiego adreś trzeci następujący: „Zgromadzenie w Resursie Rzemieślniczej w dniu 19 stycznia 1919 r. na zwo-

PRZEDSTAWICIEL E. Turwam, Warszawa, Leszno 12

lanym przez Polski Klub Mieszczański wiecu przedwyborczym mieszczaństwo polskie w Łodzi popiera Ci wielki Obywatelu i Orodawcu Polski wyraży afański i głębokiej wiary, że skoloną 1919 r. Polaków Polskiego, której ster wyjęć, bez i cznie do portu wprowadzisz.”

— Subsydjum.

Miastat przysłał Tow. badań nad nad ośrodku subsydjum w sumie 1500 mk. na urządzenie pracowni naukowej.

— Kofe chemików.

Przy Łódzkim Tow. Techników powstało kofe chemików.

— Ciąglenie obligacji.

W środę o. 22 h. m. a godzinie 3 i pół po poł. w lokalu Urzędu Starzych Zgromadzenia Kuponów m. Łodzi (Piotrkowska 96), odbyła się publiczna ciągnięcie obligacji tegoż Zgromadzenia, emitowanych na budowę Szkoły Handlowej, podlegających umorzeniu w 1917 i 1918 latach.

— W sprawie dostawy ziemniaków.

Mimo zabiegów ze strony Wydziału zaprowiantowania, właścianie zamieszkał w okolicach Łodzi uchylają się od dostarczania ziemniaków po 16 mk. za korzec, żądając za nie od 20 do 24 mk. za korzec na miejscu.

Wobec tego Wydział zaprowiantowania znajduje się w kłopotliwym położeniu gdyż zaplany cen nie jest w możności płacić, ponieważ byłby zmuszony do znacznego podniesienia ceny ziemniaków w sprzedazy detalicznej.

— Napał na Komisarzy Ludowego.

W dniu 19 b. m. w Pabjanicach tłum robotników, zebranych przed magistratem napał na miejscowego Komisarza Ludowego p. Mieszkowskiego, łomając się natychmiastowego wypłacania zapemóg i przemocą usiłując wprowadzić go do magistratu. Komisarz się nie oparł temu, przyczem został nieco poturbowany, lecz w końcu zdołał przekonać robotników o bezsensowności ich żądań, ponieważ na miejscu w magistracie pieniędzy niema, wobec czego odbyło się bez interwencji wojska. (k)

— Wyjaśnienie w sprawie browarów.

Komisarz Ludowy m. Łodzi otrzymał wyjaśnienie min. spraw wewn., iż nie należy czyścić trudności przy uruchomieniu browarów, pos adających dawniejsze zapasy 1000. Nie wolno jednak zakupywać przez browary jęczmienia na sład pokalnie, a tylko należy uzyskać odpowiednie upoważnienie od min. aprowizacji, stosownie do normy przydatonej przez min. przemysłu i handlu. (k)

— Z towarzystwa lekarskiego.

Posiedzenie Tow. Lekarskiego odbędzie się w dniu 22 b. m. o godz. 7-aj wiecz. Porządek dzienny obejmuje odczyt p. t.: „Obecny stan leczenia przymiotu”.

Na dorocznym posiedzeniu Tow. Lekarskiego wybrany został zarząd następujący: prezes dr. A. Krusche (ponownie), wiceprezes dr. Seweryn Sterling (ponownie), sekretar dr. J. Michalski (ponownie), sekretarz II dr. Czapliski, skarbnik dr. Mogilnicki, bibliotekarz dr. Prechner.

— Z Ligii Kobiet.

Sekcja biblioteczna przy Lidze Kobiet Polskich urządza w środę dn. 22 stycznia. Wieczór patriotyczny dla wojskowych i wprowadzonych gości.

— Kredyt.

Z mieszkańca Jankla Wekslera, przy ul. Passaż Szulca 27 niewiadomi zloczynicy skradli różne rzeczy wartości 3,500 mk.

— Ze Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Państwowych.
 W sobotę, dn. 18 stycznia r. b. w sali lokalu własnym przy Alejach Kościuszki Nr. 9 odbyło się walne zebranie połączonych Oddziałów Stowarzyszenia, grupując nauczycielstwo szkół średnich w Łodzi. W ostatnich czasach skutkiem różnego rodzaju nieporozumień, nauczycielstwo średnie w Łodzi tworzyło dwa odrębne oddziały Stow. Naucz. Polskiego. Było to z wielu względów niewygodnie i szkodliwie dla interesów nauczycielstwa średniego. Obecnie dzięki pośrednictwu Zarządu Głównego St. Naucz. Polek. w Warszawie oddziały się porozumiały i zjednoczyły.

Bezpośredni następstwem tego było ustąpienie ze stanowisk dotychczasowych Zarządów obydwóch Oddziałów i wybór jednego nowego. Zebraniu przewodniczył p. Dawson, pióro trzymał p. Starkiewicz. Do zarządu wybrano pp. Starniewicza, Czernaszewicza, Maciejki, Pfejtra, Tomaszewskiego, Adamowicza, ks. Brzezinańskiego, Ostrowskiego, Kłosa, s-ra Kopcińskiego, Janiszewskiego i Jana Wład. Radwanickiego.

Skutkiem zrzeczenia się mandatu przez Adamowicza do zarządu wezwała p. Castmanowa, która przy wyborach otrzymała największą liczbę głosów. Na miłą pamiątkę zjednoczenia się nauczycielstwa średniego w jednej organizacji zebrani postanowili z obywatelstwa s-ładek zakupić pożyczkę Państwową. Obecni złożyli kilkaset marek, a reszta zostanie zebrana po szkołach, do których lista subskrypcyjna będzie w tych dniach przesłana. Po zebraniu odbył się odczyt D-ra Sromiły w sprawach harcerstwa, nad czym przewodziła się ożywiona dyskusja.

— Stow. Rzemieślnicze.
 Na nadzwyczajnym zebraniu członków Rady Rzemieślniczej dokonano wyboru do Wydziału Wykonawczego za pomocą głosowania tajnego.

Wybrani zostali większością głosów H. J. Rótk, F. Drordowski, P. Kulisz, A. Antczakowski, A. Jasiak, M. W. Żniak, B. Przybyś, Z. Raabe, J. Jakubowicz, W. Osinski.

W dniu 22 b. m. odbędzie się posiedzenie nowo wybranego Wydziału, celem podziału mandatów. (i)

— Komitet zagonków.
 Komitet zagonków rozpoczyna z dniem 28 stycznia r. b. rozdawnictwo zagonków starym dzierżawcom w porządku następującym: na posesiach Konstantynowskich do dnia 20 lutego, na posesiu Widzewskim, placach miejskich i prywatnych od dnia 20 lutego do dnia 10 marca.
 Dzierżawcy zagonków, którzy nie odnowią dzierżawy do dnia 15 marca tracą prawo i zagonki te rozdane będą zagonkarzom, którzy mieli zagonki na gruntach folwarcznych w Brusie.

Z TEATRU.
 Dziś we wtorek dnia 21 b. m. wspaniały dramat T. Bittnera „Don Juan” z Wiktorem Biegańskim i Wiśniarowską w głównych rolach.
 W środę powraca na afisz sztuka w 3-ach aktach G. Leroux i M. Camilla „Alzacja” ciesząca się niebywałym powodzeniem na naszej scenie.
 W czwartek po raz pierwszy zostanie odegrany potężny dramat L. hr. Tolstoja „Żywy trup” z występem W. Biegańskiego. Sztuką reżyseruje K. Tatarkiewicz.

Wiadomości giełdowe.

	Wart. kup.	Zad.	Posz.
6% obligacje m. stoł.			
Warsz. 1915, 1916	3,924	207	197
6% oblig. m. stoł.			
Warsz. 1917 zast. Ziem.	0,317		
5% oblig. Banku ziem.			
za mk. 100	1,40	105	100
4 1/2% listy zast. Ziem.			
A i B	0,70	210	203
4 1/2% listy zast. ziem.	0,622		
5% listy zast. m. Warsz.			
3000 i 1000	3,025	200	191
4 1/2% listy zast. m.			
Warsz. 3000 i 1000	2,722	187	178
Ruble carskie á 100			
" " " " " " " "	—	—	142 138
" " " " " " " "	134-75-50-25-00-132		
" " " " " " " "	-75		
Rb. dumskie po 1000	106		
Korony	53-90-95-54		
	Dopełniono transakcji.		
4% listy zast. Ziem.			
A i B	205,25-00-204-75		
5% listy zast. m. Warsz.			
3000 i 1000	194,50-00		

GRAND KINO 72. Piotrkowska 72. **Po raz pierwszy w Łodzi** **GRAND KINO** 72. Piotrkowska 72.

„Tysiąc i jedna Kobieta....” Dramat współczesny w 6 cz. pełen przepychu wystawy, osnuty na tle zepsucia wielkomiejskiego.

UWAGA! W każdą sobotę od godz. 3 do 5 przedstawienie dla dzieci.

Ceny miejsc: Łoza Mk. 5. — I miejsce Mk. 3, 50 f. II miejsce Mk. 3. — III miejsce Mk. 2, 50 f. IV miejsce Mk. 1, 90 f. Uczniowie Mk. 1,50 fen.

Ogłoszenie.
 Zawiadamia się pp. właścicieli nieruchomości i placów, że druga rata miejskiego podatku gruntowego za rok 1918 płatna jest w ciągu 4 tygodni od dnia 15 b. m.
 Po tym terminie zaległości pobrane będą w drodze postępowania egzekucyjnego.
 Łódź, dnia 16 stycznia 1919.
 Magistrat m. Łodzi.

Kinema „CORSO”
 2 Zielona 2.
 Dziś i dni następne! **PO RAZ PIERWSZY** w Łodzi

CZARODZIEJKA

Wspaniały zyciowy dramat w 6 cz. z udziałem utalentowanej gwiazdy kinem.

LESY NOWEJ
 w roli głównej.
 Nad program: zaprzysiężenie Wojsk Polskich w Warszawie d. 13 grudnia 1918 r.

OGŁOSZENIE.
Wieczorne Kursy Handlowe
 Przy Stowarzyszeniu Handlowców Polskich **Piotrkowska 108.**
 Zapisy kandydatów na drugi kurs półroczny rozpocząć się 16 stycznia r. b.
 Informacji udziela sekretariat Kursów (w lokalu Stow. Piotrkowska 108), codziennie za wyjątkiem dni świątecznych od godz. 6 do 8-jej wieczorem. Wykłady na Kursach rozpoczną się 27 sty cz. r. b.
 Z A R Z A D.

LOS Loterii Klasycznej Rady Głównej Opiekuńczej R. G. O. naleza po cenie nominalnej Urzędowy Kolektor Szanowni Wambory, Piotrkowska 58.
 Wielka wygrana: **750,000** mk. Każdey 2-gi los wygrywa. Wypłacam wygrane wszelkich loterii.

Dr. L. Prybulski
 choroby skórne, włosów, weneryj i niemoc płciowa.
 ZAWADZKA 1, róg Piotrkowskiej
 Przyjmuje od 9—2 i 4—8, Panie 5—8

Ogłoszenia drobne.
A. A. A. Żelówki ze skóry imitacyjnej najlepszej gatunku elastyczne, mocne, nie przyjmujące wody, które można przybić drewnianymi gwoździkami, jak naturalną skórę. Dla przekonania o dobroci gatunku skóry każdy może otrzymać parę żelówek za 4 m. 50 f. L. Kruglański, Cegielińska № 26 front, 11 piętro, i A. Klwman Długa № 23 front, m. 6. Uwaga! Na prowincję pocztą tymczasowo zaliczeń nie przyjmujemy dlatego wysyłamy polecony towar napewno tylko po otrzymaniu należności L. Kruglański, Łódź, Cegielińska № 26.

H. Dr. Sadkowskiego
 Choroby wewnętrzne (specjalnie żółtaczka i tężec)
 Łódź, ul. Piotrkowska № 120.
 Od 9—11 r. i od 5—7 po poł. 180

Do sprzedania w cenie przystępnej broszka z brylantami, jedyną dużą i sześć mniejszych. Bliższe szczegóły w adm. „Straz Polskiej”. 137—3

Dr. S. Kantor
 Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczopłciowych (niemoc płciowa). Leczenie promieniami Röntgena i światłem (choroby włosów).
 Piotrkowska 144, róg Ewangeliścijskiej.
 Godziny przyjęcia: 9—2 rano i 6—8 pp. Dla panów od 5—8.

Elegankie urządzenie sklepowe do sprzedania, ul. Grabowa 32. 140—1

Dr. H. Różaner
 powrócił.
 Choroby skórne i weneryczne; przyjmuje od 8 do 12 rano i od 5—8 wiecz. Panie od 4—5.
 Dzielna № 9.

Psa do biura potrzebny zaraz. Tylko pismienne oferty z dotychczasową działalnością, referencjami i wymaganym wynagrodzeniem składać Juliusza 37, m. 7. 8—

Szafa do rzeczy i umywalki okazynie zaraz do sprzedania. Wiadomość. Oda 17 między godz. 11—12 w poł. 284—2

Uczeń Gm. filologicznej u. z. z. III IV klasy. Wiadomość ul. Piotrkowska 188.

Zagubione dokumenty.
 Józef Obrski [ul. Benedykta 94, zgubił książeczkę legitymacyjną na chleb, dla 4 o. ob. 142—1
 Marj na Sumarowska, kocińska Szosa 27-a, zgubiła książeczkę legitymacyjną na chleb, dla 5 osób. 145—1
 Menasz Wels, ras, z ubit paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 145—1
 Stanisława Świecka, zgubiła kartę od paszportu wydaną z fabryki Szelterta 142—1

Przetargi publiczne.
 Dostawa 500 m. szcic. kamieni polnych dla bruków w całości lub w mniejszych partjach ma być powierzona w drodze publicznego przetargu.
 Warunki przetargu można przejrzeć w Wydziale Budownictwa Magistratu miasta Łodzi w godzinach biurowych, również mogą być tamże nabyte w miarę posiadania, po cenie 15 marek za egzemplarz.
 Oferty należy podać do dnia 10 lutego 1919 r. o godz. 10 przed południem w kopertach zamkniętych nadadresowanych: „Do Magistratu, Wydział Budownictwa”, z oznaczeniem przedmiotu przetargu.
 Oferty zostaną otwarte w Wydziale Budownictwa w oznaczonym terminie w obecności ubiegających się osób.
 Ostatni termin powierzenia dostawy upływa po 2-ech tygodniach.
 Łódź, dnia 14 stycznia 1919 r.
 Magistrat
 Wydział Budownictwa.

LUONNA
 DZIS PREMIERA!
 Królowa sztuki mimicznej
LIDA BORELLI
 w 5 aktowej tragedji
 Zwycięstwo śmierci.
 Polski Związek Ogrodników
 w ŁODZI
 Widzewska 95A park Sienkiewicza
 Polca swych członków na posady.

Dobre i tanie!!
Kajety szkolne
 są do nabycia w fabryce „Polonja”
 Łódź, Piotrkowska 42.
 UWAGA: Tyko w podręczni 3-ci oklep.